

Sygn. akt II C 338/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Warszawa-Praga w Warszawie, II Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Szymańska-Grodzka

Protokolant: Aniela Zajęc

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2015 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko T. N., K. N., B. N.

o zapłatę -

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 9 września 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt II Nc 268/13.

Sygn. akt II C 338/14

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniósł o wydanie nakazu zapłaty kwoty 274.207,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty na jego rzecz, solidarnie przeciwko T. N., K. N. i B. N.. W uzasadnieniu powołał się na weksel własny in blanco – z klauzulą bez protestu wystawiony przez T. N., jako zabezpieczenie prawidłowego wykonania wiążącej strony umowy pożyczki nr (...). Jednocześnie przedmiotowy weksel został poręczony przez: K. N. i B. N.. Domagał się również zasądzenia solidarnie od pozwanych na jego rzecz kosztów postępowania.(k. 4-5).

W dniu 9 września 2013 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, orzekając, że pozwani T. N., K. N. i B. N. mają zapłacić solidarnie na rzecz powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 274.207,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 3.428 zł tytułem kosztów postępowania- sygn. akt II Nc 268/13 (k. 7).

Pozwani T. N., K. N. i B. N. skutecznie wnieśli od powyższego nakazu zapłaty zarzuty, domagając się jego uchylenia. Pozwani nie zaprzeczyli faktu istnienia zobowiązania wekslowego wystawionego przez T. N. oraz jego poręczenia przez K. N. i B. N.. Wskazali natomiast, iż przedmiotowy weksel nie uwzględnia wpłat dokonanych przez pozwanego T. N.. Ponadto podnieśli, że powód powinien dokładnie określić i wykazać wysokość spłaconych rat, poprzez złożenie deklaracji wekslowej. Towarzyszącym zarzutom wnioskach o zwolnienie od kosztów sadowych K. N. stwierdził, że na ma majątku, przekazał synowi gospodarstwo rolne i jest na jego utrzymaniu, podobnie stwierdził B. N.. T. N. stwierdził, że przejął od rodziców gospodarstwo rolne obciążone kredytami, dodatkowo sam zaciągał kredyty na ich prowadzenie, nie jest w stanie uzyskać kolejnych kredytów na wyrównanie dotychczasowych zobowiązań, dochody z gospodarstwa nie regulują istniejących zobowiązań. Studiuje zaocznie. (k. 27).

W odpowiedzi na zarzuty Powód podtrzymał wszystkie wnioski dowodowe oraz twierdzenia wyrażone w pozwie.

Na rozprawie w dniu pozwani uznali powództwo co do zasady, mając na uwadze odpowiedzi na zarzuty strony powodowej, wnieśli o rozłożenie na raty dochodzonej pozwem należności motywując go swą trudną sytuacją finansową, na dowód której przedstawili dowody złożone uprzednio celem umotywowania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Powód wniósł o oddalenie wniosku pozwanych o rozłożenie należności na raty.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 6 stycznia 2010 r. pomiędzy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., a T. N. (jako pożyczkobiorcą) została zawarta umowa pożyczki nr (...). Zgodnie, z którą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., udzieliła T. N. pożyczki w wysokości 430.500,00 zł płatnych w 72 ratach.

Na zabezpieczenie ewentualnego zadłużenia z tytułu zawartej umowy T. N. podpisał weksel gwarancyjny in blanco jako wystawca weksla, który dodatkowo poręczyli K. N. i B. N. oraz umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie ustanowioną na przedmiocie dostawy, na którym następnie ustanowiono zastaw rejestrowy, który został następnie wpisany postanowieniem Sądu do rejestru zastawów.

W dniu 22 listopada 2012 r. powód na podstawie punktu 12 Ogólnych Warunków Umowy Pożyczki – w związku z zaprzestaniem terminowych płatności rat - wypowiedział przedmiotową umowę pożyczki, skutkowało to tym, że całe roszczenie stało się wymagalne (k.171).

Wobec niespełnienia warunków umowy pożyczki nr (...), (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., wypełnił weksel in blanco na kwotę 274.207,73 zł z terminem płatności do dnia 13 czerwca 2013r. Pomimo wezwania, pozwani nie dokonali zapłaty we wskazanym terminie. (bezsporne)

T. N. ma lat 24, K. N. ma lat 52, B. N. ma lat 47 lat. (bezsporne, nr PESEL) K. i B. N. posiadają w (...) Banku (...) w C. zadłużenie z tytułu zaciągniętych kredytów preferencyjnych inwestycyjnych oraz kredytu mieszkaniowego na kwotę 291 334 zł (zaświadczenie k.59). T. N. jest właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 17, ha za który podatek od nieruchomości łączny sięga ok. 1.911 zł , posiada zadłużenie w wysokości 21 828,33 na dzień 6 września 2012 roku na rzecz Banku (...) SA w P.. Rachunek bankowy prowadzony przez (...) w P. ujawnia przychód (nieznanego pochodzenia) w grudniu 2013 r. w kwocie 4.057 zł, w styczniu 2014 roku w kwocie 5.587, 54 zł, a w lutym 6.185 zł (dokumenty k.60, k.61, 100-109)

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie następującej oceny dowodów. Podstawę ustaleń okoliczności sprawy stanowiły dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, których prawdziwości nie kwestionowały strony. Pozwani – mimo profesjonalnej reprezentacji - nie zaoferowali wystarczających dowodów dla uznania za wykazane ich twierdzeń o bardzo niskich dochodach powodujących niemożność poniesienia płatności kwoty wskazanej w pozwie bez jej rozłożenia na raty. Twierdzenia te zawarto w istocie jedynie we wnioskach o zwolnienie od kosztów sądowych. Przedłożone dowody z dokumentów wskazują na liczne kredyty zawarte przez pozwanych, miesięczny koszt mediów sięgający 800-900 zł, koszt podatku od nieruchomości 1909-1911 zł (rozkładalnego na raty). Nie został przeprowadzony dowód z zeznań stron, który mógłby potwierdzić oświadczenia pozwanych zawarte we wnioskach o zwolnienie od kosztów sądowych, pozostały więc one w swej znaczącej części gołosłowne. Fakt zaciągania kredytów nie świadczy samoistnie o braku dochodów, ale wręcz o przekonaniu, że możliwe będzie ich spłacanie. Pozwani zaciągnęli liczne kredyty, a ich ilość i wysokość nie świadczy o braku perspektyw finansowych i dochodów – wręcz przeciwnie wskazuje, że pozwani przewidywali zdolność do spłat, zadłużenie miało na celu poprawę dochodowości gospodarstwa, zwłaszcza, że pozwani twierdzą, że dwoje z nich nie musi pracować poza gospodarstwem rolnym, a T. N. studiuje zaocznie. Żaden zresztą dowód nie potwierdził faktu studiowania T. N. i jego kosztów. Wiek pozwanych K. i B. N. wskazuje, że mogą podjąć pracę, a brak zeznań nie pozwala na ustalenie faktyczne niemożliwości znalezienia przez nich zatrudnienia, względnie szczególnych przyczyn odstąpienia od jego poszukiwania. Z dołączonych do akt wydruków z rachunku bankowego w (...) C. O/P. prowadzonego dla T. N. wynika przychód (nieznanego pochodzenia) w grudniu 2013 r. w kwocie 4.057 zł, w styczniu 2014 roku w kwocie 5.587, 54 zł, a w lutym 6.185 zł (a więc wzrastający). Wątpliwości co do wiarygodności twierdzeń pozwanych wzbudził także fakt, że pozwani K. i B. N. przedstawili

zaświadczenie, że spłacają m.in. kredyt mieszkaniowy w(...) Banku (...) w C. – choć deklarowali jednocześnie w swych wnioskach o zwolnienie od kosztów sądowych i oświadczeniach o stanie rodzinnym majątku i dochodach, iż nie są właścicielami nieruchomości i lokali. W ocenie Sądu wątpliwość ta mogła - być może - zostać wyeliminowana na drodze dowodzenia, z możliwości tej wszakże pozwani nie skorzystali. Sytuacja majątkowa i wszystkie dochody gospodarstwa rolnego (w świetle znikomych dowodów przedstawionych przez pozwanych) zostały przedstawione tak ogólnikowo i pobieżnie, że nie dało to wręcz możliwości ich należytej oceny. Tym samym uczyniło twierdzenia pozwanych wątpliwymi. Brak przeciwdowodów zmusił więc Sąd do wniosku, że dochody z gospodarstwa pozwalają pozwanym na normalne utrzymanie się pomimo wydatków na spłatę kredytów i świadczeń oraz podłożenie spłacie należności objętej pozwie w jej dochodzonym pierwotnie kształcie.

W konsekwencji powyższych ustaleń faktycznych i oceny dowodów poczynionych ustaleń faktycznych poczynił następujące rozważania prawne:

Pozew jest zasadny i zasługiwał na uwzględnienie. Jego żądanie wywiedziono w oparciu o art. 28 ust. 2 w zw. z art. 101 i 104 ust. 1 w zw. z art.10 oraz art.30 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe / Dz.U.1936. Nr.37 poz.282/. Bezspornym w sprawie był fakt prawidłowego wystawienia weksla in blanco przez pozwanego T. N., który wystawił przedmiotowy weksel in blanco celem zabezpieczenia ewentualnych roszczeń powoda wynikających z łączącej strony postępowania umowy pożyczki nr (...) i jego poręczenia przez rodziców pozwanego - K. N. i B. N.. Niezależnie od faktu, iż pozwani cofnęli zarzuty w zakresie kwestionującym powództwo co do zasady poprzez jego uznanie, podkreślić należy, że złożonymi dokumentami powód wykazał zasadność należności jak i prawidłowość wypełnienia weksla po myśli art. Art. 709¹⁵ k.c. Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 6 k.c. to na dłużniku wekslowym ciąży obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem. Powyższe okoliczności nie powinny być również badane przez sąd z urzędu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/2000 OSNC 2001/6 poz. 89, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 lipca 2005 r., I ACa 23/2005 LexPolonica nr 1287669). Pozwani ostatecznie uznali powództwo co do zasady, wnieśli jedynie o rozłożenie należności na raty.

Pozwani wystąpili z wnioskiem o zastosowanie przez Sąd wobec nich dobrodziejstwa art. 320 k.p.c., po myśli którego – w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Wniosek ten nie mógł zostać uwzględniony.

W piśmiennictwie wyrażono pogląd uznający wymienioną przesłankę za spełnioną wtedy, gdy w chwili wyrokowania są podstawy do przyjęcia, że ze względu na sytuację majątkową dłużnika wyrok zasądzący całe świadczenie stanowiłby tytuł egzekucyjny bez szans na realizację. Prowadzenie egzekucji w tym zakresie narażałoby w takiej sytuacji wierzyciela na nieefektywne wydatki egzekucyjne, a dłużnika i osoby pozostające na jego utrzymaniu na utratę podstaw egzystencji. Jak szerzej opisano w ocenie dowodów – pozwani nie udowodnili należycie i wiarygodnie swej trudnej sytuacji finansowej. Pozwani nie wykazali też by ich sytuacja spełniała warunki szczególnie uzasadnionego wypadku. Fakt posiadania kredytów nie czyni dłużnika niewypłacalnym a egzekucję niecelową, zwłaszcza, że zwłaszcza poręczyciele wekslowi nie wykazali, że są pozbawieni całkowicie możliwości zarobkowania i majątku

Co więcej – w orzecznictwie i w piśmiennictwie wskazuje się, że wymieniony przepis, choć ulokowany w ustawie procesowej, ma charakter materialnoprawny, gdyż wydany na jego podstawie wyrok rozkładający na raty świadczenie należne wierzycielowi modyfikuje treść łączącego strony stosunku cywilnoprawnego. W wyniku tego wyroku, obowiązek jednorazowego uiszczenia całego świadczenia zostaje bowiem zastąpiony obowiązkiem zapłaty poszczególnych rat w kolejno przypadających terminach (zmienia się sposób i termin spełnienia świadczenia). Wyrok sądu w części orzekającej o rozłożeniu zasądnionego świadczenia na raty ma więc charakter konstytutywny, gdyż odroczenie wykonania zobowiązania przez sąd jest jednoznaczne ze zmianą terminu spełnienia świadczenia (tak m.in. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 września 1970 r., w sprawie III PZP 11/70 nie publ.). Ma więc wynik doniosły i surowy z punktu widzenia interesu powoda - leasingodawcy – który poniósłby uszczerbek na skutek skorzystania przez Sąd z normy art.320 k.c. Dlatego doktryna i judykatura wskazują zgodnie, że ochrona jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c., nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i

wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces. (tak m in. wyroki Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 maja 2012 r., IACa 242/12 /LEX nr 1321914/, Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 grudnia 2013 roku /LEX nr 1416150/, I ACa 916/13, Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie V ACa 620/13 /LEX nr 1428097/)

Okoliczności wskazane przez pozwanych - nawet gdyby okazałyby się prawdziwe - nie mogły być uznane za wyjątkowe w rozumieniu art. 320 k.p.c. Jak to wynika z oświadczeń samych pozwanych – T., K. i B. N. sami i świadomie bowiem – inwestując w rozwój gospodarstwa i majątku - doprowadzili do powstania zadłużenia poprzez zaciąganie kolejnych kredytów. Nadto, nie sposób przyjąć, że wyrok zasądający całe świadczenie nie miałby szans na realizację w postępowaniu egzekucyjnym skoro w ulegnie pomniejszeniu o odebrany ewentualnie przedmiot leasingu. Pozwany T. N. ustnie deklarował także możliwość spłaty na drodze pozyskania środków ze sprzedaży części gospodarstwa rolnego, które zresztą również może być przedmiotem egzekucji.

W ocenie Sądu nie sposób też automatycznie przenosić ciężaru wadliwych decyzji gospodarczych z pozwanych na powoda, tylko dlatego, że jest on profesjonalnym podmiotem świadczącym usługi leasingowe – „silniejszym” ekonomicznie. Zważywszy na stopień zadłużeń gospodarstw domowych w Polsce skutkowałyby to w istocie rozkładaniem na raty większości zasądzanych należności z tytułu umów leasingu i kredytów - a w konsekwencji – uszczuplaniem należnych podmiotom finansujących odsetek i dochodów. To zaś pozostaje ekonomicznie nieusprawiedliwionym, a wręcz groźnym dla zachowania równowagi obrotu. W tej sytuacji, to do wierzyciela winna należeć decyzja w przedmiocie umożliwienia pozwanym ratalnego spłacania należnego mu świadczenia i ewentualnego zawarcia porozumienia dotyczącego spłaty długu po uprawomocnieniu się wyroku.

Z tych wszystkich względów – na podstawie art.496 k.p.c. – nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym należało utrzymać w mocy z uwagi na brak ujawnienia się w toku rozprawy okoliczności potwierdzających zasadność zarzutów.

.